

діяльності акцент варто робити на вжитті оперативно-розшукових заходів, спрямованих на припинення такої діяльності, не виключаючи й заходів суто профілактичного впливу щодо осіб, стосовно яких є підстави вважати, що в них сформувався умисел на вчинення злочину, але вони ще не приступили до його реалізації (проведення профілактичних бесід із метою схилення до відмови від реалізації злочинного умислу, вжиття заходів примусу тощо).

Висновки. У сучасній Україні заходи протидії кримінально радикальним настроям набувають особливої актуальності. Запропоновані спеціально-кримінологічні заходи протидії кримінальному радикалізму дозволять мінімізувати злочинні прояви зазначеного характеру, вчасно виявляти групи чи конкретних осіб, які виношують злочинні наміри та можуть унаслідок своєї поведінки або сприйняття злочинного способу життя вдатися чи бути втягнутими до такої діяльності та посилити ефективність протидії вже розпочатої злочинної діяльності зазначеного напрямку.

Список бібліографічних посилань

1. Бандурка О. М., Зацеркляний М. М., Веприцький Р. С. Злочинність в Україні: економіко-кримінологічний аналіз : монографія. Харків : Золота миля, 2013. 264 с.
2. Тульчинский Г. Л. Стереометрическая модель мотивации к насилию. *Наследие*. 2016. № 1 (8). С. 69–80.
3. Кримінологія. Академічний курс / кол. авт. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : Кондор, 2018. 588 с.
4. Леонов Б. Д. Запобігання тероризму: кримінологічний аспект : монографія. Київ : АртЕк, 2015. 435 с.

Одержано 23.10.2019

УДК 330.5

Сергій Петрович МАТВЕЄВ,

кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри правового забезпечення господарської діяльності
факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ;

Сергій СКОКОВ,

доктор філософії з економіки та управління,
віцепрезидент компанії Altegion International inc. (Нідерланди)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

В останній час серед науковців активно дискутується проблема формування моделі розвитку світової економіки. Одним з факторів, що визначає якісні характеристики цієї моделі, виступає екологічний фактор.

Сучасний тип економічного зростання характеризується гострим дефіцитом природних ресурсів та накопиченням забруднення навколишнього природного середовища. Обсяги виробничої діяльності і споживання виробленої продукції призвели до розбалансування природничих та суспільних систем та порушення рівноваги їх розвитку. Можливості доквітля переробляти та поглинати результати антропогенної діяльності для більшості екосистем вже вичерпані.

Можна сказати, що екологічний фактор стає обмежувачем темпів економічного зростання і, таким чином, створює необхідність вироблення нової моделі розвитку.

Концепція «стійкого» розвитку, яка запропонована Організацією Об'єднаних Націй як альтернатива сучасній стратегії техногенного зростання, може бути визначена як концепція екологічно орієнтованого зростання економіки. Вона в умовах ринкового господарства та загострення конкуренції передбачає скорочення природоохоронних витрат у виробництві, зниження споживання природного палива і одночасно забезпечення енергетичної безпеки, тобто зниження залежності від країн, що постачають енергетичні ресурси.

Поступово створюються умови для розвитку нових ринків – ринків новітніх екологічно чистих технологій. Виникає та розвивається «екологічний бізнес»: розробка нових технологій, продуктів, послуг, організаційних інновацій.

Для підприємств необхідність вирішення екологічних проблем в значній мірі стимулює інноваційні процеси в цілому – технічне переозброєння виробництва, модернізація обладнання. У міру старіння основних фондів зростає частка витрат, необхідних для очищення в загальній вартості продукції, стає нерентабельним установка сучасного природоохоронного обладнання на технологічних лініях застарілого типу. До того ж необхідність природоохоронних заходів сприяє процесу зростання концентрації виробництва, так як при цьому скорочується рівень витрат по очищенню на одиницю продукції. Завдання полягає в тому, щоб привести у відповідність соціально-економічну ефективність і інтереси підприємств з точки зору впровадження заходів щодо попередження шкідливих впливів виробництва. При цьому рішення проблеми виявлення ефективності екологізації виробництва передбачає, зокрема, узгодження екологічних, соціальних та економічних критеріїв при обґрунтуванні вибору нової технології, впровадження тих чи інших інноваційних моделей. Одним з найважливіших критеріїв впровадження нових технологій є їх екологічне вдосконалення в порівнянні з технологіями, що раніше застосовувалися (зокрема, скорочення шкідливих викидів на одиницю продукції). Але ступінь екологічної чистоти моделі нової техніки можна розглядати абстрактно, поза масштабів її галузевого або локального поширення. У зв'язку з цим одним з найважливіших етапів процедури прийняття рішень для досягнення максимальної ефективності екологічних витрат (або, точніше, витрат на впровадження екологічно удосконаленої техніки) є оцінка всього обсягу забруднення, яке може викликати використання

нової техніки в народному господарстві, регіоні, територіально-виробничому комплексі протягом усього прогнозованого терміну її служби.

Необхідною передумовою екологізації виробництва є усунення можливості погіршення екологічного стану країни при зростанні суспільного виробництва.

Екологічні інновації є лише однією з цілей створення нових технологій, тому виникає проблема виділення витрат екологічного призначення при їх впровадженні.

Високі темпи розвитку виробництва в сучасних умовах обумовлюють прискорене зростання споживання і використання природних умов і ресурсів. В той же час посилення технічної озброєності у всіх областях суспільного виробництва тривалий час не супроводжувалося відповідним посиленням природоохоронних заходів. Реальні можливості природокористування в значній мірі обумовлені також розміщенням природних ресурсів, їх територіальним розподілом, що посилює значення просторового характеру процесу виробництва з урахуванням складових компонентів довкілля.

Стратегія стійкого розвитку одночасно передбачає вдосконалення системи природоохоронного регулювання в напрямку проведення більш жорсткої екологічної політики. Це проявляється в прийнятті нових стандартів як у відношенні якості навколишнього середовища так і норм підприємницької поведінки, які вимагають від фірм здійснювати торгові угоди або інвестиції тільки з підприємствами, які мають низькі показники забруднення природного середовища.

Значні інвестиції в європейських країнах направляються в екологічні інновації, перетворюються в одну з ключових ланок інноваційної політики держави. В багатьох розвинених країнах діють державні цільові програми стимулювання розробки екологічних технологій та інновацій або такі завдання вирішуються в рамках загальних науково-технічних програм. Можуть створюватися спеціальні дослідницькі центри і фонди. Інновації в екологічній сфері повинні запобігати подальшому забрудненню природи, сприяти вирішенню найгостріших екологічних проблем.

Висновок. Таким чином, для забезпечення в Україні стійкого економічного розвитку та стабільних темпів зростання економіки необхідно впроваджувати у виробничі процеси нові європейські стандарти зокрема екологічні та природоохоронні. Що потребує значних інвестицій, проведення організаційних заходів та зміни у населення ставлення до якості навколишнього середовища та використання природних ресурсів.

Одержано 01.11.2019

УДК 343.98

Тетяна Петрівна МАТЮШКОВА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри криміналістики та судової експертології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0001-7973-4581>

НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Удосконалення системи професійної підготовки поліцейських з метою підвищення рівня їх фахової компетентності є стратегічним завданням для освітан усього світу. Одним із напрямків розвитку поліцейської освіти в Україні слід вважати використання передових практик з підготовки поліцейських, напрацьованих освітянами європейських та інших країн. Зокрема, заслуговують на впровадження чеська методика допиту осіб, що знаходяться у надзвичайно-вразливому стані, та електронне кримінальне провадження, голландський досвід цифрової освіти, англійська методика допиту за моделлю PEACE, австрійська методика запобігання та розслідування домашнього насильства та ін.

Так, у лютому 2019 року у Харківському національному університеті внутрішніх справ проведені тренінги з оволодіння англійською PEACE-методикою проведення допиту потерпілих, свідків, підозрюваних [1], а в жовтні розпочато впровадження у освітній процес однієї з передових практик з тактики допиту, яка використовується у Чеській Республіці [2]. Мова йде про допит неповнолітніх очевидців і потерпілих від злочинів проти статевої свободи та недоторканості, а також осіб з фізичними та ментальними особливостями розвитку, осіб похилого віку та інших осіб у надзвичайно вразливому стані.

Стрімкий розвиток цифрових технологій вимагає системного запровадження у освітній процес мультимедійного обладнання, інтерактивних комплексів, цифрового криміналістичного обладнання. Розвиток цифрових технологій також обумовлює необхідність подальшого вдосконалення цифрової освіти як сукупності технологій, програмного забезпечення, спеціальних додатків і технічних засобів для забезпечення успішності самоосвіти, тестування, розвитку та вдосконалення пам'яті, мислення, здобуття майбутніми або вдосконалення діючими поліцейськими спеціальних знань та вмінь тощо. Мова йде про синтетичні навчальні середовища, що дозволить навчати поліцейських на основі симуляції, моделювання, ігрових технологій тощо [3].

Позитивним у цьому аспекті є досвід Нідерландів. У Поліцейській Академії цієї країни використовуються цифрові симуляції віртуальної реальності (Virtual Reality Training), що сприяють напрацюванню поліцейськими навичок